

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

TOP-5.3.1-16-HE1-2017-00008

A HELYI IDENTITÁS ÉS KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSE NAGYKÖKÉNYESEN ÉS HERÉDEN

KÜLFÖLDI TANULMÁNYÚT

A program időpontja: 2022.11.05.

Helyszín: Nagykökényes, Kultúrház – Ipolyság – Nagyoroszi – Csitári Forrás – Nagykökényes

Leírás:

A tanulmányút apropóját az adta, hogy a Kökényes nemzetség élen járt a premontrei rend elterjedésében, monostorok építésében. Nagykökényesen is működött egy premontrei monostor, de sajnos a követi a törökök elhordták, így csak a jelenlegi templom falaiban másodlagos építészeti emlékként találunk a monostor épületének köveiből. Ezzel a tanulmányúttal a résztvevők megismerkedtek a településünk premontrei gyökereivel, múltjával, hiszen Nagykökényesen nem maradt fenn a monostor. Így mindenki láthatta, hogyan is nézhetett ki az épület, hogyan éltek a szerzetesek. Ez nagyban segíti a helyi identitás megerősödését.

Az 1320-as kolostorjegyzék Kökényest Ság és Jánoshida atyaapátjaként említi. Az egykori Ság, mai nevén Ipolyság település kapcsolatban állt Nagykökényessel.

Tanulmányutunk célja az volt, hogy megismerkedjünk a nemrég régészeti feltárás eredményeként napvilágot látott monostor falaival.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Évszázadokkal korábban azért kapott városi rangot a település azon a helyen, amit ma Ipolyságként ismerünk, mert éppen itt működött egy premontrei kolostor. 1552-ben – a premontrei kolostort a törökök lerombolták. Kisebb falmaradványok maradtak, melyek közül néhány bele van építve a jelenlegi római katolikus templomba is.

A nemrégiben végzett falvizsgálatok igazolták, hogy a mai templom falában sok esetben román kori, tehát a tatárjárás idejéből származó falmaradványok, falrészletek is vannak. Ha nem lenne a portál, akkor a tájékozatlan látogató azt is hihetné, hogy ez egy többszörösen alakított barokk templom, holott sokkal régebbi. A XVII. század végén született meg a döntés a kolostor újjáépítéséről, ám a premontreiek már nem tértek vissza. A jezsuiták kapták meg a volt premontrei birtokokat a környéken. Az 1700-as évek második felében a pápa úgy döntött, hogy feloszlatja a jezsuita rendet, és Mária Terézia a régió jezsuita birtokait átadta a Rozsnyói Káptalannak. Gyakorlatilag a Rozsnyói Káptalan tulajdonában volt a kolostor egészen a közelmúltig. Hosszú ideig üresen állt, lényegében ez tette lehetővé a 90-es évek második felében zajló ásatásokat. A régészeti kutatómunka eredményével ismertetett meg minket Pálincás Tibor múzeumigazgató.

Az ásatás helyszínének megtekintése után ellátogattunk a helyi múzeumba, ahol lelkes gyűjtők munkái kerültek kiállításra.

Visszatérve Magyarországra, az ebédet a Nagyoroszi Miller's étteremben fogyasztottuk el. Majd utunk zárásaként ellátogattunk a Csitári Kápolnához és Forráshoz, ahol több csodatévő esetet jegyeztek fel. A legenda szerint a kápolna melletti forrás csodatévő vizétől már sokan meggyógyultak. az uradalmi pásztor gyakran imádkozott itt vakon született fiával együtt, akinek szemét rendszeresen megmosta a Kutyka (a palócok így nevezték ezt a forrást el) vizével. A fiú csodás módon meggyógyult, és innentől kezdve a környékeliek a gyógyulás reményében keresték fel a „csodatévő” kutat. A földesúr azonban feldühödött az ide járó tömeg miatt, és kivágta a forrás mellett álló fakeresztet. A történet szerint néhány napra rá megvakult és megnyomorodott. Innentől kezdve még nagyobb csodavárás övezte a helyet, és messzebből is zarándokoltak hozzá hívők és betegek egyaránt. Természetesen mi is vittünk haza a csodatévő vízből.

Olyan személyek vettek részt a tanulmányúton, akik a település programjaiban, a rendezvények megvalósításában kulcsszerepet

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

töltenek be és aktívan részt vesznek a falu életében vagy programok szervezésében, kivitelezésében. A résztvevők a Kökényesi Hagyományőrző Egyesületnek, Nagykökényes Községi Önkormányzat képviselő-testületének, a Nagykökényesi Egyházközségnek, a Nagykökényesi Óvodáért Alapítványnak a tagjai, a helyi óvoda pedagógusai. A pályázat megtervezését ötleteikkel segítették a kezdetektől fogva.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE